

Nowa odsłona kolekcji

W ms2 można oglądać nową odsłonę kolekcji sztuki XX i XXI wieku. „Atlas nowoczesności” to wystawa pozwalająca w nowy sposób spojrzeć na kolekcję Muzeum Sztuki, ale przede wszystkim – to snuta za pomocą dzieł z niej pochodzących opowieść o nowoczesności i jej znaczeniu dla nas dzisiaj. Nie ma bardziej odpowiedniego miejsca, by snuć taką opowieść, niż muzeum, którego historia ściśle powiązana jest z losami artystycznego modernizmu.

Koniec nowoczesnej epoki i nadejście nowych czasów – czasów, w których miałyby obowiązywać inne paradygmaty – obwieszczano już wielokrotnie. Mimo to świat, jaki znamy, wciąż w istotnej mierze określają zjawiska, procesy, idee i wyobrażenia, które pojawiły się w nowoczesności. Kultura, modele naukowej wiedzy, rzeczywistość społeczna, formy polityczności, mechanizmy ekonomiczne, nasze wyobrażenia o sobie samych, wreszcie nasze pragnienia i lęki – temu wszystkiemu kształt nadała nowoczesność. Poznawanie nowoczesności jest zatem konieczne, jeśli staramy się zrozumieć współczesny świat i chcemy się w nim odnaleźć.

Wystawa w ms2 nie opowiada o dziejach nowoczesności ujętych chronologicznie ani tym bardziej o historii modernistycznej sztuki. Skupia się natomiast na najważniejszych zjawiskach, które w powszechnym odczuciu wiążą się z tym, co nowoczesne, takich jak: emancypacja, autonomia, industrializacja, kapitał, urbanizacja, eksperyment, mechanizacja czy rewolucja. Tworząc wokół każdego z nich „kolaż” zbudowany z dzieł pochodzących z różnych okresów, reprezentujących różne estetyki i różne artystyczne postawy, wystawa stawia pytania o to, jak zmieniał się charakter tych zjawisk, jak zmieniał się ich postrzeganie a przede wszystkim o to, jak dalece kształtują one dzisiejszą rzeczywistość.

„Atlas nowoczesności” to kolejny etap rozpoczętych siedem lat temu prac nad kolekcją Muzeum Sztuki, których celem jest badanie, reinterpretacja i aktualizowanie znaczeń znajdujących się w niej dzieł. Prace te zostały zainaugurowane realizacją w latach 2007-2008 serii trzech wystaw ukazujących muzealne zbiory z trzech różnych perspektyw badawczych: politycznej, formalistycznej i psychoanalitycznej. Od 2008 roku zbiory te są wystawiane w najnowszym oddziale Muzeum Sztuki, ms2, a ich kolejne prezentacje zrywają zarówno z chronologicznym układem dzieł, jak i ideą „wystawy stałej”. W ramach pracy nad kolekcją realizowane są kolejne projekty wystawiennicze na nowo odkrywające zawarty w niej potencjał – także w konfrontacji z innymi kolekcjami (jak np. w wystawie „Korespondencje. Sztuka nowoczesna i uniwersalizm”).

Kolekcję udostępniono publiczności po raz pierwszy w lutym 1931 r. w pierwotnej siedzibie muzeum w ratuszu przy Placu Wolności 1. Zbiory grupy „a.r.” gromadzone były w latach 1929-32 i uzupełniane do 1938 roku. Inicjatorem i głównym animatorem akcji pozyskiwania darów od artystów był malarz i teoretyk sztuki Władysław Strzemiński, aktywnie wspierany przez rzeźbiarkę Katarzynę Kobro, malarza Henryka Stażewskiego oraz poetów Jana Brzękowskiego i Juliana Przybosa. Zebrana Kolekcja w swym wymiarze ideowym stanowi obraz preferencji artystycznych Strzemińskiego, choć jej kształt ostateczny jest wypadkową działań wielu osób, w tym Henryka Stażewskiego, Hansa Arpa i Michela Seuphora.

Kolekcja grupy „a.r.” stanowiła przegląd awangardowych nurtów i tendencji końca lat 20. minionego wieku i stała się początkiem zbiorów sztuki nowoczesnej, które są wciąż uzupełniane współczesnymi dziełami z obszaru sztuki eksperymentującej. Niezmienne otwarcie na współczesność jest kontynuacją ideowych źródeł, które doprowadziły do powstania kolekcji. W ramach nowej odsłony zostaną zaprezentowane prace awangardowych twórców z kolekcji grupy „a.r.”, m. in.: Maxa Ernsta, Władysława Strzemińskiego, Katarzyny Kobro, Kurta Schwittersa, Kazimierza Podsiadeckiego, Janusza Marii Brzeskiego, Teresy Żarnower, Mieczysława Szczuki. W kontekście zagadnień tworzących nowoczesność usytuowane zostaną prace Włodzimierza Borowskiego, Dereka Boshiera,

Bridget Riley, Christiana Boltanskiego, Josepha Beuysa, Ewy Partum, Aliny Szapocznikow, Krzysztofa Wodiczki, Edwarda Krasińskiego, Konrada Smoleńskiego, Cezaryego Bodzianowskiego, Liama Gillicka, Zbigniewa Libere, Artura Żmijewskiego, Antje Majewski czy Allana Sekuly, a także obiekty i druki ulotne pochodzące z archiwum Muzeum, m. in. scenopis rysunkowy do filmu „Jan Matejko”, Andrzeja Wajdy.

Ekspozycję przygotował zespół kuratorski pod kierunkiem dyrektora Jarosława Suchana.

O wystawie informują citylighty z pracami z kolekcji Muzeum Sztuki, które stanęły w 50 miejscach Łodzi. Można je zobaczyć nie tylko w centralnych punktach miasta, ale też np. w Arturówku, na Lublinku czy w okolicach Runku Bałuckiego. Znajdują się na nich dzieła piętki wybranych artystów: Władysława Strzemińskiego, Katarzyny Kobro, Karola Hillera, Aliny Szapocznikow oraz Janusza Marii Brzeskiego. Urządzenia mobilne takie jak smartfony czy tablety sprawiają, że obraz na citylighcie ożywa i zamienia się w krótki film. Jak to działa? Ukryte materiały można oglądać dzięki zastosowaniu aplikacji Viuu, którą można pobrać bezpłatnie na smartfon czy tablet. Następnie urządzenie z otwartą aplikacją należy skierować na pracę widoczną na citylighcie i po chwili można już obejrzeć materiał filmowy na temat samego dzieła i jego artysty. Anegdoty o autorach pięciu prac z plakatów opowiada Leszek Karczewski, kierownik Działu Edukacji Muzeum Sztuki w Łodzi. Akcję udało się zrealizować dzięki współpracy Muzeum Sztuki w Łodzi z Urzędem Miasta, który udostępnił miejskie citylighty na potrzeby sztuki. Organizatorzy zapowiadają, że to jeszcze nie koniec, ciąg dalszy sztuki na citylightach.